

**THE SITUATION OF CHILDREN OF IRREGULAR MIGRANT
WORKERS: LEGAL STATUS, THE RIGHT TO EDUCATION AND
VULNERABILITY TO CHILD LABOUR**

TANEEYA RUNCHAROEN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(HUMAN RIGHTS)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2004**

**ISBN 974-04-5494-1
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

สถานการณ์ของเด็กลูกแรงงานต่างด้าว: สถานะทางกฎหมาย สิทธิในการศึกษาและความเสี่ยงต่อการ
เป็นแรงงานเด็ก (THE SITUATION OF CHILDREN OF IRREGULAR MIGRANT
WORKERS: LEGAL STATUS, THE RIGHT TO EDUCATION AND
VULNERABILITY TO CHILD LABOUR)

ธนิยา รุญเจริญ 4238546 GRHR/M

ศศ.ม. (สิทธิมนุษยชน)

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ALAN SMITH, Ph.D., KEES WOUTERS, LL.M.,
MICHAEL HAYES, Ph.D., สุรพล ปธานวนิช, Ph.D.

บทคัดย่อ

ในระยะหลายปีที่ผ่านมา มีแรงงานข้ามชาติจำนวนมากหลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยและตั้งหลักแหล่งแบบ
ไม่ปรกติ โดยที่ไม่มีเอกสารเข้าเมืองและเอกสารทำงานอย่างถูกต้อง บ่อยครั้งที่เด็ก ๆ ลูกของแรงงานข้ามชาติเหล่านี้
ไม่ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น สิทธิในการมีสถานะทางกฎหมาย สิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสิทธิใน
การได้รับความคุ้มครองจากถูกการเอารัดเอาเปรียบทางเศรษฐกิจ การศึกษานี้จึงมุ่งตรวจสอบความเชื่อมโยงของ
แง่มุมต่าง ๆ ดังกล่าวของสถานการณ์ของเด็กข้ามชาติในประเทศไทยและความเสี่ยงต่อการถูกแสวงประโยชน์ทาง
เศรษฐกิจ และการไม่ได้รับโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา โดยมีสมมุติฐานว่าการขาดสถานะทางกฎหมายของเด็ก
เหล่านี้ นำไปสู่การขาดโอกาสทางการศึกษา และการขาดโอกาสทางการศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อความ
เสี่ยงในการเป็นแรงงานเด็ก

การวิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงคุณภาพกับแรงงานข้ามชาติจากประเทศพม่าจำนวน 30 ครอบครัวจากสี่ชุมชน
ในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีแรงงานข้ามชาติเชื้อชาติมอญหนาแน่นในอุตสาหกรรมประมงและการ
แปรรูปอาหารทะเล โดยเลือกครอบครัวที่มีลูกช่วงอายุ 7 ถึง 14 ปีรวมอยู่ ตลอดจนการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของ
องค์กรพัฒนาเอกชนที่ดำเนินกิจกรรมในท้องถิ่น เพื่อตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับบริการทางการศึกษาในชุมชนเหล่านี้

จากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานการศึกษา อาชีพและการย้ายถิ่นฐานของครอบครัวผู้ให้
สัมภาษณ์ พบว่ามีเด็ก 16 คนเกิดในประเทศไทยโดยไม่มีใครได้รับใบรับรองการเกิด 68% ของเด็ก 43 คนที่อยู่
ในช่วงอายุระหว่าง 7 ถึง 14 ปี ทำงานยาวนานมากกว่า 43 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และเด็กทุกคนที่ทำงานมีชั่วโมงการ
ทำงานที่ยาวนานกว่ามาตรฐานที่องค์การแรงงานระหว่างประเทศได้กำหนดสำหรับเด็กช่วงอายุนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้
ชี้สาเหตุหลัก 4 สาเหตุที่ทำให้ขาดโอกาสทางการศึกษา: ความกลัวที่จะถูกจับและผลักดันกลับ (90%) การไม่มี
เอกสารตามกฎหมาย (63%) เหตุผลทางเศรษฐกิจ (47%) และการไม่มีบริการทางการศึกษา (33%) และพบ
ความสัมพันธ์เชิงผกผันระหว่างการเรียนและการทำงาน โดย 70% ของเด็กที่เคยไปเรียนที่ศูนย์พัฒนาศักยภาพเด็กที่
ต้องปิดไปเพราะตำรวจไม่มีทางเลือกอื่น ต้องไปทำงานเป็นแรงงานเด็ก

THE SITUATION OF CHILDREN OF IRREGULAR MIGRANT WORKERS:
LEGAL STATUS, THE RIGHT TO EDUCATION AND VULNERABILITY TO
CHILD LABOUR

TANEEYA RUNCHAROEN 4238546 GRHR/M

M.A. (HUMAN RIGHTS)

THESIS ADVISORS: ALAN SMITH, Ph.D., KEES WOUTERS, LL.M.,
MICHAEL HAYES, Ph.D., SURAPONE PTANAWANIT, Ph.D.

ABSTRACT

Irregular migrant workers are workers who have entered and settled in Thailand without proper documents or fulfilling the necessary legal entry requirements. In recent years, a large number of such workers have entered Thailand. Often, the children of irregular migrant workers are deprived of such basic human rights as the right to legal status, the right to basic education and the right to be protected from economic exploitation. This study focuses on two interrelated aspects of the situation of such children in Thailand: vulnerability to economic exploitation and the denial of access to education. The research hypothesis is that lack of legal status among children of irregular migrant workers leads to deprivation of access to education and that this lack of access to education is positively correlated with vulnerability to child labour.

In-depth qualitative interviews were conducted with members of 30 Burmese ethnic Mon migrant workers in four neighborhoods in the Muang District of Samut Sakhon where there is a high concentration of ethnic Mon migrant workers mainly serving the seafood processing and fisheries industries. Households with at least one child between the ages of 7 and 14 were selected. Supplementary interviews were conducted with workers at local NGOs in order to verify and supplement the information about availability of education in these communities.

Information about the educational and vocational backgrounds of these households, along with their migration patterns was gathered and documented. None of the 16 children born in Thailand received a birth certificate. Of the 43 children aged 7 to 14 who were working, 68% worked a hazardous number (>43) hours per week, and all of the children were working longer than the ILO recommended maximum hours for their age group. Four main causes of lack of availability of education were identified by the respondents: fear of arrest and deportation (90%); lack of legal documents (63%); economic factors (47%); and lack of educational facilities (33%). A negative correlation between being at school and being at work was observed, and 70% of the children who had attended an informal school closed by police were found to have had no alternative but to work. These findings strongly support the research hypothesis.

KEY WORDS: CHILD LABOUR / CHILD RIGHTS / EDUCATION AND CHILD
LABOUR / MIGRANT CHILDREN / BURMA / MON

130 pp. ISBN 974-04-5494-1